



# NORGES HØYESTERETT

Den 22. mars 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matheson, Ringnes og Arntzen i

**HR-2017-596-U, (sak nr. 2017/424), sivil sak, anke over dom:**

A (advokat Cathrine Carlsen-Raftevoll)

mot

X kommune (advokat Leif Kahrs Jæger)

B (advokat Janet Riise)

avsagt slik

## D O M :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom om omsorgsovertakelse etter barnevernloven.
- (2) A og B er foreldre til C, født 6. juni 2009. De to første leveårene bodde C hos B. Etter at A reiste sak om omsorgsansvar, ble partene enige om at datteren skulle bo fast hos ham.
- (3) I november 2014 traff barneverntjenesten i X kommune akuttvedtak om omsorgsovertakelse etter mistanke om at A slo C. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Hordaland og Sogn og Fjordane traff 8. mai 2015 vedtak om omsorgsovertakelse med fosterhjemsplassing. Foreldrene ble gitt rett til samvær fire ganger i året á fire timer, og barnevernet fikk adgang til å føre tilsyn med fars samvær.
- (4) Vedtaket ble brakt inn for Nordhordland tingrett ved stevning 4. juni 2015. Tingretten oppnevnte psykolog Leif Brenne som sakkyndig. Brenne hadde gjort tjeneste som sakkyndig for barnevernet da saken ble behandlet i fylkesnemnda. På bakgrunn av innsigelser kom tingretten til at Brennes tidligere engasjement for barnevernet gjorde ham inhabil som rettsoppnevnt sakkyndig i samme sak. Det var imidlertid enighet om at han kunne forklare seg som vitne. Noen ny sakkyndig ble ikke oppnevnt.
- (5) Tingretten avsa 4. desember 2015 dom med slik domsslutning:

**"1. X kommune ved barneverntjenesten overtar omsorgen for C, f. 00.00.2009, jf. barnevernloven § 4-12, 1. ledd bokstav a og c, jf. 2. ledd.**

2. C, f. 00.00.2009 plasseres i godkjent fosterhjem, jf. barnevernloven § 4-14 bokstav a.
3. C har samvær med hver av sine foreldre A og B 4 – fire – ganger pr. år med inntil 6 – seks – timer hver gang."

- (6) A var ved Nordhordland tingretts dom 13. november 2015 blitt dømt til 90 dagers fengsel for overtredelse av straffeloven § 219. Han hadde ifølge tingrettens dom i foreliggende sak, slått C med flat hånd på baken minst fem ganger og knepet henne i kinnet minst tre til fire ganger over en periode på omtrent to år. Tingretten fant "slik voldsanvendelse tilstrekkelig til å skape betydelig utrygghet og tilknytningsvansker for barnet i en situasjon som hun var i etter å ha flyttet fra sin mor til sin far". Den fant videre at frekvensen var så stor at "den har dannet et mønster og skapt frykt for gjentakelse hos C". Dette oppfylte etter rettens oppfatning vilkåret i barnevernloven § 4-12 første ledd bokstav c om barn som "blir mishandlet eller utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet". Tingretten uttrykte samtidig:

**"Retten vil også vise til at det er flere positive ting å si om fars omsorgsevne. Han virker engasjert i barnet sitt liv, og han gjennomfører en rekke aktiviteter med C. Flere fra fars nettverk har gitt forklaring i retten, og han får gode skussmål fra sine venner og annet nettverk når det gjelder hvordan han har forholdt seg til sin datter. Han har etter det opplyste orden på livet sitt, egen leilighet og ordnet økonomi. Retten har fått et klart inntrykk av at far vil det beste for sin datter og at han er glad i henne."**

- (7) Tingretten kom imidlertid under henvisning til hva den sakkyndige hadde uttrykt i sin rapport til fylkesnemnda og i sin vitneforklaring, til at det var alvorlige mangler ved den emosjonelle omsorgen til A og at dette var uforenlig med barnets behov.
- (8) Både A og B anket tidlig i januar 2016 dommen til Gulating lagmannsrett. Det ble satt frist for tilsvarende. Da tilsvarende fristen var utløpt uten at noe tilsvarende forelå, ble saken 16. februar 2016 oversendt lagmannsretten. Kommunens tilsvarende forelå først 16. mars 2016 etter at lagmannsretten hadde satt ny frist.
- (9) Lagmannsretten traff 24. juni 2016 beslutning om å tillate anken fremmet til ankeforhandling. I beslutningen gjøres rede for partenes anførsler, og da særlig A innsigelser til det sakkyndige vitnet Leif Brennes vurderinger. Lagmannsrettens konklusjon lyder slik:

**"Lagmannsretten finner at vilkåret i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav c for å kunne gi samtykke til at ankene fremmes er oppfylt, og at ankene bør fremmes. Lagmannsretten viser her særlig til bruken av informasjon fra sakkyndig som tingretten hadde funnet at var inhabil."**

- (10) Retten innkalte ved brev 9. august 2016 til saksforberedende møte 6. september. Saken ble samtidig berammet til 7. november 2016. Det ble avsatt tre dager til saken.
- (11) I saksforberedende møte ble det besluttet å innhente ny sakkyndig vurdering. Ved lagmannsrettens brev 23. september 2016 ble psykologspesialist Jan Rimau oppnevnt som ny sakkyndig. I mandatet heter det:

**"Ditt mandat vil være å klarlegge om A har tilstrekkelig omsorgskompetanse, jf. barneverntjenesteloven § 4-12, for sin datter C, f. 00.00. 2009. Dersom vilkårene for omsorgsovertakelse ikke foreligger, bes den sakkyndig gi en anbefaling med hensyn til hvilket samværsomfang det bør være mellom mor og datter."**

**Den sakkyndige bes også gi en anbefaling med hensyn til samværsomfang for hver av foreldrene forutsatt at vilkårene for omsorgsovertakelse foreligger.**

**Lagmannsretten forutsetter at den sakkyndige innhenter opplysninger ved å henvende seg til barnet, barnets foreldre og fosterhjemmet, og andre etter den sakkyndiges vurdering."**

- (12) Den sakkyndige pekte i senere brev 7. oktober på de begrensninger som den korte tiden til ankeforhandlingen satte for løsningen av oppdraget. Han gjorde oppmerksom på at det ikke ville være mulig "å gjennomføre en vanlig evaluering inklusive rapport" som tilfredsstillende de alminnelige krav innen fristen 28. oktober 2016, og heller ikke innen ankeforhandlingen 7. november.

- (13) Lagmannsretten kommenterte dette slik i et påfølgende brev 10. oktober 2016 med kopi til partene:

**"Det bes om at arbeidet gis prioritet.**

**Lagmannsretten forventer at De i forkant av rettsmøtet innhenter de opplysninger som er nødvendige for en forsvarlig vurdering i henhold til Deres mandat. Om det ikke foreligger en utførlig, skriftlig rapport, forventer lagmannsretten at De i hvert fall utarbeider en rapport der det kortfattet angis hvilken informasjon som er samlet inn og hvor det foretas en drøftelse og konklusjon."**

- (14) Advokat Ringstad tilskrev på vegne av A lagmannsretten umiddelbart og gjorde under henvisning til den fremgangsmåte retten hadde gitt anvisning på, blant annet oppmerksom på følgende:

**"Denne side kan ikke se at dette er tilstrekkelig, ei heller forsvarlig fremgangsmåte i denne saken. Minner om at hovedårsaken til at saken ble tatt inn for lagmannsretten, var at tingretten vektla en inhabil sakkyndig i så stor grad at en ny behandling av saken var nødvendig. Man fikk oppnevnt en ny sakkyndig for å få saken tilstrekkelig opplyst og gi far en forsvarlig rettergang. Dette blir ikke ivare tatt med den fremgangsmåte sakkyndig selv, samt lagmannsretten skisserer."**

- (15) På bakgrunn av advokatens brev foretok forberedende dommer følgende presisering i brev til den sakkyndige 14. oktober 2016:

**"Foranlediget av brev av 12. d.s. fra advokat Ringstad på vegne av ankende part, finner jeg grunn til å presisere at lagmannsretten forventer en faglig vel begrunnet uttalelse fra Dem i henhold til mandatet. Den korte tiden frem til ankeforhandling innebærer ikke lempeligere krav til grunnlaget for en sakkyndig uttalelse, jf. brevet fra advokat Ringstad."**

- (16) Til dette bemerket den sakkyndige i brev 21. oktober 2016:

**"Sakkyndig oppfatter det slik, at rettens brev til undertegnede per 10.10. og 14.10.2016 medfører divergens hva angår forventningene til det igangværende sakkyndighetsarbeid med bakgrunn i den tilmålte tid.**

**... Retten har ikke i denne sak vært så forutseende at sakkyndig er tildelt vanlig arbeidstid. Undertegnede vet ikke grunnen til det og har ikke innflytelse. Konflikten mellom tilmålt tid og omfanget av arbeidet i den aktuelle sak, forsvinner ikke ved at retten forventer det."**

- (17) Den sakkyndige uttrykte deretter at arbeidet måtte innrettes etter forholdene "hvilket vil bli gjort herfra så godt det er mulig". Avslutningsvis heter det:

**"Hvis rettens brev pr. 14.10. etter innspill fra advokat Ringstad skal forstås slik, at arbeidet settes i tvil før det er avsluttet, kan det ikke herfra gjøres noe med det. Det er dog mulig nå å stille mandatet til rådighet for en annen sakkyndig etter rettens beslutning. Undertegnede vil da forholde seg til avlønning for det som inntil nå er utført."**

- (18) Den sakkyndige rapporten, benevnt "Sakkyndig vurdering av omsorgskompetanse" ble avsluttet 31. oktober 2016. I rapportens innledning skriver den sakkyndige:

**"Undersøkelsen har vært preget av hastverk. Leveringen er forsinket fra 28. til 31.10.2016."**

- (19) Den sakkyndige vurderingen ble i henhold til barnevernloven § 7-24 forelagt Barnesakkyndig kommisjon. Kommisjonens uttalelse er datert 8. november 2016. Uttalelsen lyder i sin helhet:

**"Barnesakkyndig kommisjon har behandlet den sakkyndige rapporten, og har følgende bemerkninger:**

Den sakkyndige har brukt kort tid på arbeidet, gjort et svært begrenset arbeid og sier selv at rapporten har mangler. Dette har medført at sentrale komponenter ikke er blitt kontaktet eller hørt. Rapporten er imidlertid bestilt av lagmannsretten og må derfor vurderes som et sakkyndig dokument. Barnesakkyndig kommisjon er enig i at rapporten er preget av hastverk og har mangler. Disse anses for å være av et omfang som gjør at kommisjonen vurderer rapporten å ha begrenset verdi som et sakkyndig dokument for retten. Det er en forutsetning for denne typen arbeid at både oppdragsgiver og den sakkyndige legger til rette for tilstrekkelig tid til å få utført det nødvendige arbeidet.

**BSK påpeker følgende mangler:**

Rapporten har en struktur som gjør den tung og uoversiktlig slik at det er vanskelig å få tak i vurderingsgrunnlaget. Den sakkyndiges kommentarer underveis fremstår som sammenblandinger av oppsummeringer og vurderinger uten at dette gjenfinnes som helhetlige konklusjoner i forhold til mandatet (som ber om vurdering av fars omsorgskompetanse). Innspill fra fosterforeldre og far i form av siterte e-poster er forstyrrende og bidrar ikke til å belyse saken.

Det mangler også en oppsummering av tidligere vurderinger gjort i både fylkesnemnda og tingretten. En tidligere sakkyndig synes også å ha utredet saken, uten at det opplyses i hvilken forbindelse og med hvilket mandat. Det refereres også uttalelser fra en annen navngitt psykolog uten at det fremgår hvilken rolle vedkommende har hatt i saken.

Barnet blir fremstilt som en jente med emosjonelle og sosiale vansker ved plassering men som nå viser bedring i fungering på disse områdene, selv om hun har det vanskelig før og til dels etter samvær. Hun vurderes å være sterkt behandlingstrengende uten at den sakkyndige klargjør premissene for en slik vurdering. Den sakkyndiges analyse av barnets utagering settes i et traumeperspektiv som fremstår som uvanlig.

Den sakkyndige utdyper ikke fars refleksjoner rundt oppdragervold og de ustabile omstendighetene rundt jentas oppvekst, forhold som er sentrale i vurderinger av hans omsorgskompetanse. Avsnittet 'generelt' på s. 20 knyttes ikke til far som omsorgsperson. Det antydes at 'far må bearbeide sin tilknytning til barnet' og at barnet synes knyttet til begge foreldrene. Dette er uttalelser som mangler en psykologfaglig argumentasjon. Fars forhold til barnevernet og fosterforeldrene problematiseres heller ikke, til tross for at dette synes å ha innvirkning på jenta og hennes omsorgsmiljø.

Den sakkyndige anbefaler en samværsfrekvens som savner grunnlag i faglig argumentasjon og en oppsummering av fars omsorgskompetanse og barnets behov.

Til slutt bemerkes at sakkyndig ikke skal vurdere om barnevernlovens vilkår er oppfylt. Det vises til BSKs informasjonsskriv nummer 2. Det er retten som gjør dette. Den sakkyndige skal bidra til at retten opplyses om relevante forhold som vil ligge til grunn for vurdering av vilkårene. Dette jfr. den sakkyndiges vurdering av bvl § 4-21 i vurderingskapitlet. Den sakkyndige gjør en egenvurdering av konklusjonenes validitet 'idet kravet om sannsynlighetsovervekt er oppfylt'. Det er rettens oppgave å gjøre en slik vurdering."

- (20) Lagmannsretten ble satt med to meddommere, hvorav en var fagkyndig som

psykologspesialist, jf. tvisteloven § 36-10 fjerde ledd.

- (21) Den 15. desember 2016 avsa lagmannsretten dom med slik domsslutning:

**"I Nordhordland tingretts dom gjøres den endring at C har samvær med sin mor B 4 – fire – ganger pr. år med inntil 8 – åtte – timer hver gang, og for øvrig forkastes ankene."**

- (22) Om den sakkyndige vurderingen uttaler lagmannsretten:

**"For lagmannsretten har psykologspesialist Rimau vært oppnevnt som sakkyndig. Han har avgitt en skriftlig rapport 31. oktober 2016. Rapporten har på vanlig måte vært oversendt Barnesakkyndig kommisjon. Kommisjonen har 8. november 2016 kommet med en del merknader til rapporten. Det er bl.a. påpekt at rapporten preges av at den er blitt til på kort tid. Lagmannsretten bemerker at det ikke kan bebreides den sakkyndige at han ble gitt en kort frist. Videre har kommisjonen hatt innvendinger til rapportens struktur. Det er pekt på at den mangler oppsummering av tidligere vurderinger gjort av fylkesnemnd og tingretten. Heller ikke disse momentene finner lagmannsretten svekker rapportens verdi. Lagmannsretten har hatt tilgang til både fylkesnemndas og tingrettens avgjørelser. At den sakkyndige har vurdert om barnevernlovens vilkår for omsorgsovertakelse er oppfylt, er ikke til hinder for at lagmannsretten foretar en selvstendig vurdering av det samme forhold. Det er fra kommisjonens side også fremkommet noen bemerkninger til enkelte av de faglige vurderingene. Disse merknadene fra kommisjonen var kjent for partene og aktørene før den sakkyndige ga sin muntlige redegjørelse til retten."**

- (23) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder i hovedsak saksbehandlingen, men også bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen. Det er i korte trekk anført at lagmannsrettens saksbehandling har vært uforsvarlig, idet saksbehandlingstiden har vært for lang og den rettsoppnevnte sakkyndige fikk for kort tid til å utarbeide sin rapport. Det bestrides at vilkårene for omsorgsovertakelse er oppfylt.

- (24) Den ankende part – A – har nedlagt slik påstand:

**"1. Gulating lagmannsrett sin dom i sak 16-028510 oppheves, og hjemvises til ny behandling.**

**Subsidiært:**

**2. Dom avsagt av Gulating lagmannsrett omgjøres, slik at vedtak om omsorgsovertakelse for C, f. 00.00.09 oppheves."**

- (25) X kommune har tatt til motmæle og gjør gjeldende at anken må forkastes. Den anfører i korte trekk at Barnesakkyndig kommisjons merknader er hensyntatt i dommen, at saksbehandlingen i lagmannsretten har vært forsvarlig og at vilkårene for omsorgsovertakelse er oppfylt.

- (26) Ankemotparten – X kommune – har nedlagt slik påstand:

**"1. Anken nektes fremmet.**

**2. Subsidiært: Lagmannsrettens dom stadfestes."**

- (27) Barnets mor, B, har også inngitt merknader og anført at anken må forkastes. Hun har i korte trekk gjort gjeldende at lagmannsrettens saksbehandling har vært forsvarlig, idet mangler ved den sakkyndiges rapport ble avhjulpet gjennom bevisførselen i retten. Vilårene for omsorgsovertakelse er oppfylt.

- (28) B har nedlagt slik påstand:

**"Anken forkastes."**

- (29) *Høyesteretts ankeutvalg* er kommet til at lagmannsrettens dom må oppheves, jf. tvisteloven § 30-3 annet ledd bokstav d.
- (30) Innledningsvis bemerkes at anken gjelder sak om administrative tvangsvedtak etter tvisteloven kapittel 36. Slike saker er etter tvisteloven § 11-4 unntatt partenes frie rådighet. Utvalget er følgelig ikke bundet av partenes prosesshandlinger lenger enn dette er forenlig med de offentlige hensyn. Utvalget skal innenfor rammene av vedkommende lov – her barnevernloven – prøve alle sider av saken, jf. tvisteloven § 36-5 tredje ledd.
- (31) Tvangssaker er en prioritert sakstype, jf. tvisteloven § 36-5. Det vises til Schei mfl., *Tvisteloven*, 2. utgave, side 1319 om den praktiske betydningen av dette. Til tross for dette tok det mer enn fire måneder fra anken kom inn til lagmannsretten til spørsmålet om samtykke til ankebehandling var avgjort, og til sammen 10 måneder før det forelå dom i saken. Ut fra dokumentene synes forklaringen å være inaktivitet fra lagmannsrettens side, enda A' prosessfullmektig purret på den manglende fremdriften flere ganger. Saken ble tillatt fremmet 24. juni 2016 under henvisning til mangler ved sakkyndigbeviset for tingretten, men ny sakkyndig ble ikke oppnevnt før 23. september 2016. Dette var bare seks uker før ankeforhandlingen i lagmannsretten. Den nye sakkyndigvurderingen skulle innenfor dette tidsrommet også forelegges Barnesakkyndig kommisjon, jf. barnevernloven § 7-24.
- (32) Både beslutningen om å fremme anken og å innhente nytt sakkyndigbevis, må forstås slik at lagmannsretten på henvisningstidspunktet ikke så straffedommen mot A som tilstrekkelig for å avgjøre spørsmålet om omsorgskompetanse og omsorgsovertakelse. I dette ligger at det på forhånd var klart at det nye sakkyndigbeviset ville være et særlig viktig bevismiddel.
- (33) Den sene oppnevningen la imidlertid dårlig til rette for å kunne oppnå dette. Korrespondansen viser dessuten at lagmannsretten skapte usikkerhet om oppdragsutførelsen. Høyesteretts ankeutvalg finner begge deler uheldig.
- (34) Hva gjelder merknadene fra Barnesakkyndig kommisjon vil utvalget først peke på at kommisjonen har som oppgave å vurdere rapporter fra sakkyndige i barnevernssaker, jf. barnevernloven § 2-5. Loven § 7-24 tredje ledd bestemmer at "[s]akkyndighetsbevis kan bare legges til grunn av retten om det har vært vurdert av Barnesakkyndig kommisjon", jf. § 7-5 tredje ledd. I Ot.prp. nr. 68 (2007–2008) side 25 er uttalt følgende om kommisjonens oppgave:

**"Departementet mener at opprettelsen av en Barnesakkyndig kommisjon som skal evaluere de rapporter de sakkyndige utarbeider, vil kunne bidra til å øke den private parts tillit til de sakkyndiges utredninger.**

**Utvalget foreslår at en Barnesakkyndig kommisjon også skal kvalitetssikre rapporter innhentet av fylkesnemnda og domstolene. Departementet legger til grunn at fylkesnemndene og domstolene gjennom sin sammensetning innehar fagkyndig kompetanse og dermed langt på vei vil kunne foreta en selvstendig vurdering av kvaliteten på den sakkyndiges rapport. Avgjørelsen i en barnevernssak er som tidligere nevnt av særdeles inngripende karakter. Departementet mener derfor at det generelt er viktig å skape legitimitet for avgjørelsen og tillit til behandlingen, uansett hvilket nivå barnevernssaken behandles på. Det er viktig at avgjørelsene er riktige og at det utad er synlig at de premisser avgjørelsen bygger på er forsvarlige. En egen kvalitetssikring av de rapporter nemndas og domstolens avgjørelse bygger på, vil kunne bidra til å sikre dette. Hensynet til å skape et mest mulig helhetlig kontrollsystem tilsier at også rapporter innhentet av nemnda og domstolen underlegges**

**uavhengig kvalitetskontroll."**

- (35) Etter forskrift om Barnesakkyndig kommisjon § 2 skal kommisjonen nytte retningslinjer for sakkyndig arbeid som underlag for sin vurdering. Om betydningen av de faglige kriterier som ligger til grunn for kommisjonens arbeid, er uttalt følgende i proposisjonen side 26:
- "Departementet ser på generelt grunnlag et behov for å fastsette veiledende, faglige retningslinjer for sakkyndige rapporter som framlegges for beslutningstaker i forvaltningen, fylkesnemnda eller domstolen. Veiledende, faglige retningslinjer vil være et godt utgangspunkt for å skrive rapporter som er av en slik kvalitet at bl.a rettsikkerhet, faglighet, etiske betraktninger og kritisk anvendelse av metoder er ivaretatt."**
- (36) Etter ankeutvalgets syn er de merknader kommisjonen har hatt til den sakkyndige utredningen i foreliggende sak av et omfang og en alvorlighetsgrad som gjør at rapporten må anses underkjent som grunnlag for en rettsavgjørelse. Utvalget er følgelig uenig med lagmannsretten når den omtaler kommisjonens innsigelser som "noen bemerkninger til enkelte av de faglige vurderingene" i rapporten. Den sakkyndige har dessuten selv opplyst at rapporten er mangelfull.
- (37) Lagmannsretten har bemerket at kommisjonens merknader "var kjent for partene og aktørene før den sakkyndige ga sin muntlige redegjørelse i retten". Utvalget kan vanskelig se at dette kan reparere på manglene ved rapporten.
- (38) For det første forelå merknadene først på dag to av ankeforhandlingens tre dager. Dette var umiddelbart før den sakkyndige skulle redegjøre for sin rapport og saken avsluttes gjennom advokatenes prosedyrer.
- (39) For det annet viser dommen at den sakkyndige rapporten utgjør det helt dominerende avgjørelsesgrunnlaget. Spørsmålet om omsorgsovertakelse er i dommen diskutert over tre sider. Den sakkyndiges "vurdering", "erklæring", "rapport" eller hva vedkommende har "fremholdt" eller "bemerket" utgjør grunnlaget for rettens vurdering på helt sentrale punkter. Utvalget viser her til vurderingen av barnets tilknytningsvansker (dommen side 10 første hele avsnitt), utagering (side 11 første hele avsnitt), opplevelse av fars vold (side 11 tredje siste avsnitt), evne til å møte barnets emosjonelle behov (side 12 første hele avsnitt) og av A' aktive innsats for å bedre sin omsorgskompetanse (side 12 midtavsnittet). På disse punktene har Barnesakkyndig kommisjon bemerket at den sakkyndige rapporten er uvanlig, mangelfull og uten "psykologfaglig argumentasjon". Ankeutvalget kan ikke se at lagmannsretten har foretatt en vurdering som korrigerer eller demmer opp for de påpekte manglene ved vurderingsgrunnlaget.
- (40) Lagmannsrettens saksbehandling oppfyller etter ankeutvalgets oppfatning dermed ikke de rettssikkerhetskrav som ordningen med sakkyndig utredning og Barnesakkyndig kommisjon er ment å ivareta. Dette gir grunnlag for å oppheve dommen. Utvalget finner enstemmig at dette er klart, slik at oppheving kan skje uten ankeforhandling, jf. tvisteloven § 30-3 annet ledd bokstav d.
- (41) Ankeutvalget har vurdert spørsmålet om oppheving opp mot ulempene ved at saken trekkes ytterligere ut i tid. Utvalget mener imidlertid at de alminnelige rettssikkerhetsgarantier i tvangssaker her må ha forrang og at saksbehandlingsfeilene derfor må føre til opphevelse.
- (42) Det avses etter dette slik

DOM:

Lagmannsrettens dom oppheves.

Arne Ringnes  
(sign.)

Wilhelm Matheson  
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen  
(sign.)

Riktig utskrift: